

בית הדין הצבאי המיוחד

בפני :

אל"ם אורלי ירון - אב"ד
 אל"ם מיכל תשובה - שופטת
 אל"ם אדיר אהרון - שופט

בעניין :

התובע הצבאי הראשי - המאשים (ע"י ב"כ, רס"ן אלון הראל)

נגד

אל"ם XXX א' א' - הנאשם (ע"י ב"כ, סרן (במיל') שלמה רכבי)

הכרעת דין

עפ"י הודאתו מורשע הנאשם בשלוש עבירות של התנהגות שאינה הולמת לפי סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, בהתאם לכתב האישום ולפרטים הנוספים.

ניתנה והודעה היום, כ"ה בכסלו התשע"ה, 17 בנובמבר 2014, בפומבי ובמעמד הנאשם והצדדים.

 שופט

 שופטת

 אב"ד

גזר דין

היום הורשע אל"ם (מיל') א' א' (להלן: הנאשם) על פי הודאתו בשלוש עבירות שעניינן התנהגות שאינה הולמת את מעמדו ודרגתו בצה"ל, לפי סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. הודאתו ניתנה במסגרת הסדר טיעון, כפי שיפורט בהמשך.

עניינה של הרשעה במעשים והתבטאויות נושאי אופי מיני, שבוצעו על ידו במהלך שירותו בדרגת אל"ם כלפי שלוש מפקדותיו.

עניינו של פרט האישום הראשון בקשר מיני שניהל הנאשם עם רב"ט ש.כ., החל בחודש מאי 2011 ועד שלהי שנת 2012, שמרביתו התקיים בעת שהייתה החיילת פקל"שית ופקודתו הישירה בתפקידו כמפקד הרפואה הפיקודי של פיקוד העורף ובדרגת אלוף משנה. הקשר המיני האמור החל ברמיזות מיניות של החיילת כלפי הנאשם, שאת קרבתו ביקשה, והמשיך בשיחה ביניהם על נושאים מיניים שבה פתח הנאשם. במהלך אותה שיחה, שנוהלה במשרדו של הנאשם, רכן הנאשם לעבר החיילת ללא התראה מוקדמת, אחז בידו את סנטרה ונישקה בפיה פעם ולאחריה פעם נוספת. בהזדמנות מאוחרת יותר, התגפפו הנאשם והחיילת במשרדו כשהם לבושים במדי צבא, ותוך מגע באיברים אינטימיים. הנאשם ניסה לגעת באיבר מינה של החיילת, אך היא סירבה לכך. חודשיים לאחר מכן, עזבו השניים את הבסיס בשני מקרים בשעה מוקדמת, וקיימו יחסי מין מלאים בבית המתלוננת, יחסים דומים קיימו גם במשרדו של הנאשם. בנוסף, במחצית השנייה של שנת 2011 בארבע הזדמנויות שונות, ביצעה החיילת מין אוראלי בנאשם במשרדו במהלך יום העבודה, עד שהגיע לכדי פורקן.

על פי כתב האישום, הוביל הקשר המיני בין השניים את הנאשם להתערב לטובת החיילת בשתי הזדמנויות שונות. ביום 20 בדצמבר 2012 בעת שהחיילת הייתה תחת פיקודו של קצין הלוגיסטיקה בפקע"ר, הייתה אמורה להישפט בדיון משמעותי על ידי מפקד המחנה בגין איחור. לבקשתה, שוחח הנאשם עם קצין השיפוט בעניין המשפט. החיילת נשפטה לבסוף לעונש התראה הגם שהיה תלוי ועומד כנגדה עונש מחבוש מותנה בגין עבירה דומה. מספר שעות לאחר ההליך המשמעותי, נכנסה החיילת למשרדו של הנאשם על מנת להודות לו על סיועו. בהמשך אותה שיחה, הם החליטו לצאת מן המשרד יחד ולנסוע למתקן אירוח בקרבת המחנה לשם קיום יחסי מין, וכך עשו. בתום האקט המיני הסיע הנאשם את החיילת לביתה.

בהזדמנות אחרת, אף היא בעת שהחיילת שירתה תחת פיקוד קצין הלוגיסטיקה בפקע"ר, היא ביקשה מן הנאשם לאפשר לה להצטרף לסיור מפקדים של מחלקת הרפואה בירושלים, הגם שלא השתייכה למחלקה זאת. הנאשם אישר את השתתפותה והיא התלוותה אליו לסיור, שבסיומו הוא הסיעה לביתה. במהלך נסיעה זו ביצעה החיילת מין אוראלי בנאשם עד שהגיע לפורקן. עד כאן בעניין הקשר המיני עם רב"ט ש.כ.

עוד הודה הנאשם בהתבטאויות בלתי הולמות כלפי שתי חיילות נוספות ששירתו תחת פיקודו, בהיותו קצין הנמנה על סגל הפיקוד הבכיר בחיל הרפואה ובפיקוד העורף של צה"ל.

החל בחודש מרץ 2012, התבטא הנאשם במספר הזדמנויות באופן בלתי הולם כלפי טור' ש.ג., ששירתה כרל"שית תחת פיקודו. בהזדמנות אחת החמיא לה על עיניה היפות, וציין כי היה מקיים איתה קשר אינטימי אם היה בגיל אחר. כשבועיים לאחר מכן, כששהתה במשרדו על פי קריאתו, סיפר לה על מערכת היחסים המינית שהוא מקיים עם רב"ט ש.כ. ואמר "חבל שאתם עושים מזה כזה עניין כשיכול לבוא לטובתכן" וכן הביע דעתו כי אישה צריכה להתנסות עם יותר מגבר אחד. כאשר הביעה החיילת את מורת רוחה מן הדברים לאור גילו של הנאשם אמר: "אם תרצי להתנסות עם גבר בן 50 אני אשמח". החיילת קטעה את השיחה והבהירה לנאשם כי התבטאויותיו אינן מקובלות עליה. אי אז, התנצל עליהן הנאשם וציין כי סבר שהיא בוגרת יותר, תוך שהוא מבהיר כי במהלך החיים יפנו אליה בהצעות דומות, במסגרת שירותה הצבאי ובכלל.

אשר לחיילת ש.ה., ששירתה אף היא תחת פיקודו, התבטאויות הנאשם ביחס אליה התמקדו במחמאות אודות גופה ויופיה. הם החלו במחצית הראשונה של שנת 2012 ונפרשו על מספר הזדמנויות. בנוסף, במספר מועדים, שוחח הנאשם עם החיילת ורב"ט ש.כ., עימה היה לו קשר מיני באותה עת, על נושאים מיניים. בין היתר במספר מקרים הוא שאל את טור' ש.ה. בנוכחות רב"ט ש.כ. האם היא חושבת לשכב עם גבר בן 50 והביע דעתו בדבר החשיבות שבניסיון מיני לאישה, באומרו "גניקולוגים יודעים הכי טוב את גוף האישה".

להשלמת התמונה יצויין כי חקירת מצ"ח כנגד הנאשם נפתחה בעקבות תלונה שהוגשה על ידי חברה של טור' ש.ג., בהיותו עצור בתיק אחר, לפיה החיילת הוטרדה

מינית על ידי הנאשם. בחקירתו הודה הנאשם בפרט האישום הראשון אולם הכחיש את שאר המיוחס לו.

ראיות הצדדים לעניין העונש:

הנאשם גוייס לצה"ל בחודש אוקטובר 1982, ועלה בהדרגה בסולם הדרגות. הוא ביצע תפקידי ליבה בחיל הרפואה, ובתפקידו האחרון שירת בתפקיד מר"פ עורף במפקע"ר, החל בחודש אוגוסט 2011 ועד פרישתו מצה"ל.

בשלהי שנת 2014 פרש הנאשם מצה"ל על פי בקשתו ובעקבות החקירה במצ"ח. הוא פרש טרם מיקסום זכויותיו הכלכליות בדרגה וללא זמן ההתראה הקבוע בפקודות הצבא. בנוסף ויתר בפרישתו על שנת התמחות בבית חולים, שעמדה לזכותו ונועדה להתמחות בניהול בכיר בבית חולים.

אסופה מרשימה של חוות דעת, מכתבים, תעודות הערכה והצטיינות מעידות כי הנאשם עשה שירות משמעותי ותורם ביותר בצה"ל. כבר כקצין צעיר נבחר כמצטיין בחיל הרפואה. מפקדיו ועמיתיו תיארו אותו כאדם אחראי, בעל יושר אינטלקטואלי יוצא דופן, הנוטל אחריות על מעשיו. קצין מקצועי ואיכותי הניחן ביכולות פיקוד והובלה, כושר ניהול וארגון, מוסר עבודה גבוה, אכפתיות והמטפח קשרי עבודה טובים. הוא נטל חלק במשלחות סיוע הומניטריות של חיל הרפואה למוקדי אסון, וזכה לשבחים באשר לפועלו הוא והמערך עליו הוא מופקד במסגרת אירועי "עמוד ענן".

למרבה הצער בעקבות הפרשה, השלכותיה על הקריירה הצבאית והציבורית שלו ועל חיי משפחתו, נקלע הנאשם למשבר רגשי ממשי. הדברים הובאו בפנינו בהרחבה במסמכים רפואיים, ומחמת צנעת הפרט לא יפורטו.

טיעוני הצדדים לעונש:

הצדדים עתרו במשותף להטיל על הנאשם חודש וחצי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודה צבאית, מאסר מותנה, הורדה לדרגת רס"ן וכן פיצוי בסך 1000 ₪ לחיילות שעניינן מפורט בפרט האישום השני והשלישי.

התביעה עמדה בעיקר על הפגיעה שהייתה כרוכה במעשי הנאשם באמון הציבור במפקדי צה"ל. היא הביעה דעתה כי תמהיל הענישה המומלץ על ההורדה בדרגות הכרוכה בו עונה על האינטרסים שבענישה.

לשאלתנו מסרה כי החיילת ש.ה. מכירה את פרטי ההסדר והם על דעתה. עם שתי החיילות האחרות לא נוצר קשר, חרף מאמצים מצד התביעה, ולכן עמדתן לא ידועה, הגם שהתביעה מעריכה כי היו מברכות על ההסדר לאור אי רצון לקחת חלק בהליכים משפטיים. בהקשר זה ציין התובע כי רב"ט ש.כ. ציינה בפני החוקרים כי "אינה רוצה לשמוע מהם יותר" בתום חקירתה. התביעה הוסיפה והבהירה, לשאלותינו, כי נמנעה מעתירה למתן פיצוי לרב"ט ש.כ. הואיל והמעשים שנעשו ביחס אליה בוצעו בהסכמתה המלאה ובמידה מסוימת אף ביוזמתה.

ההגנה שעתרה אף היא לאישור ההסדר, ציינה את נטילת האחריות מצד הנאשם על מעשיו, ההשלכות הקשות שהיו לפרשה על הקריירה שלו, על תנאי פרישתו משירות ועל מצבו הרגשי בין היתר נוכח היותו איש משפחה, ובעיקר לאחר שהדברים פורסמו באמצעי התקשורת. עוד עמדה על נושנות המעשים, ועל הזמן השיפוטי, כמו גם עוגמת הנפש שנחסכה מן החיילות, בכך שלא היה צורך בשמיעת ראיות.

ההגנה ציינה כי הנאשם עתיד להתחיל בעבודה אזרחית בראשית חודש פברואר 2015, ולפיכך מבקש להתחיל בריצוי העונש מוקדם ככל הניתן.

דיון והכרעה:

מעשיו של הנאשם, שנפרשו על פני כשנה וחצי, ראויים לכל גנאי. הנאשם בחר לנהל מערכת יחסים מינית עם חיילת ששירתה תחת פיקודו, חרף פער הדרגות העצום ביניהם. מערכת יחסים זאת הייתה שלובה בשירות הצבאי המשותף. לעיתים, קוימו היחסים המיניים במשרדו הצבאי של הנאשם במהלך שעות העבודה, ובמקרים אחרים יצאו השניים את הבסיס בשעה מוקדמת לצורך מפגשים אינטימיים.

חמורה במיוחד העובדה שהנאשם פעל עבור רב"ט ש.כ. ועל פי בקשתה על מנת לסייע לה בדרך זו או אחרת בשירות הצבאי, בין אם בהתערבות אצל קצין השיפוט טרם ניהול הליך משמעותי כנגדה ובין אם בצירופה לסיור צבאי של מחלקתו בעת שכבר לא נמנתה עליה, התערבות שלא ניתן להסביר אלא ביחסים האינטימיים שהיו בין השניים. סמוך לאחר אותם מעשים, ובמהלך המפגש בין הנאשם והחיילת שנועד על מנת להודות לו על העזרה או בעקבותיה, שבו וקיימו השניים מגע מיני פעם במשרדו של הנאשם ופעם ברכבו.

אכן, החיילת נקטה יוזמה לכל הפחות בראשיתו של הקשר. היא נהגה להיכנס לחדרו של הנאשם, לשבת בסמוך אליו ואף רמזה לו רמיזות מיניות, אלא שאין באלה כדי להקל מן האחריות שבה נושא הנאשם למערכת היחסים שנוצרה בין השניים, בהיותו בעל יתרון הגיל, הדרגה, הניסיון, ובעל סמכות הפיקוד והאחריות לשלום החיילים, כבודם, דמות היחידה והתנהלותה ותדמית הצבא. למעשים אלו יש להוסיף את ההתבטאויות וההצעות נושאות האופי המיני שהפנה הנאשם כלפי שתי חיילות נוספות שהיו תחת פיקודו באותה תקופה, מבלי שקדמה לכך כל הצעה או יוזמה מצידן.

הנאשם נכשל כשלון מוסרי וחרג חריפה מנורמות ההתנהגות הראויות למפקד, וודאי כשמערכת היחסים המינית הייתה ידועה ביחידה, ולו לחיילת נוספת אחת לה סיפר את הדברים. השלכת מעשיו על האווירה ביחידה שתחת פיקודו ובצה"ל בכלל, על תדמית הצבא כגוף אמין וערכי, על כבודן של החיילות הספציפיות ועל מידת האמון של הציבור כולו במפקדיו של צה"ל קשה. דרגתו הבכירה מאוד מעצימה את ההשלכות הקשות של כישלונם ומקרינה על עוצמתו.

לפני כעשור וחצי נתן דעתו בית המשפט העליון בהרחבה להשלכותיה של מערכת יחסים מינית בין מפקד ופקודה בהסכמה על ערכי הצבא, דמות המפקד ובאופן ספציפי על קידומו של המפקד בדרגה (בג"צ 1284/99 פלונית נ' הרמטכ"ל, פ"ד נג(2) 62 (1999)).

וכך סוכם הדברים באותו עניין:

"חוסנו ועוצמתו של צה"ל שואבים משני מקורות: האחד, חוסנו המוסרי, על הנורמות, הערכים ודפוסי ההתנהגות המונחים בבסיסו, והשני, חוסנו הצבאי, הסומך בין השאר על המשאב האנושי והמקצועי. כל אחד מעמודי תווך אלו נסמך על מרכיבים שונים שיש בהם כדי להשליך על השיקולים הרלוונטיים לענייננו, וביניהם, הנסיבות האישיות של המפקד ושל החיילת. מכאן, שהשיקולים שאותם יש לשקול לשם קבלת החלטה כפי זו שנתקבלה בענייננו, כוללים בין השאר את חשיבותו העליונה של טוהר המידות בצה"ל; את הצורך לבער את התופעה של ניצול מיני על רקע יחסי מרות בין מפקדים וחיילות; את הצורך לחזק את אמון הציבור בצה"ל לא רק כגוף יעיל מהבחינה המקצועית, אלא כגוף בעל אמינות, הגינות, רמת מוסר גבוהה בכלל ובמסגרת יחסי מרות בין מפקד לפקודה בפרט; את צרכיו של צה"ל במישור המקצועי ושיבוץ כוח אדם; את

נסיבותיו של העניין; את נסיבותיה של החיילת והפגיעה שסבלה; את נסיבותיו של המשיב ואת והזמן שחלף מאז הפרשה.

לא ניתן להגזים בחשיבותו ובמרכזיותו של צה"ל בחיי העם והמדינה. זהו צבא בו משרתים בנינו ובנותינו המתגייסים לשירות חובה ונמסרים כפיקדון יקר למשמורת הצבא ומפקדיו. זהו צבא המעלה על נס את מרכזיותם של החייל והחיילת המשרתים בו. דווקא משום מרכזיותו של צה"ל בחיינו ושל החייל בצה"ל, דווקא משום היותו צבא שחרת על דגלו את החינוך כיעד והמהווה כור היתוך לכל המתגייסים לשורותיו, יש לצה"ל תפקיד בעל חשיבות עליונה במישור המוסרי והערכי. צה"ל תורם תרומה גדולה ועצומה לגיבוש אישיות המשרתים בו ומציידם בערכים שיעצבו את התנהגותם בחברה בעתיד ואת תפיסותיהם הנורמטיביות לגבי המותר והאסור. דווקא משום כל אלה על צה"ל להצטיין בחוסן מוסרי וערכי חזק ואיתן. נושאי דגל זה הם קציניו, ובמיוחד אלו העומדים בראש הפירמידה. מאלו יש לצפות שיהיו דוגמא אישית. עם אלה יש להקפיד ולדקדק כחוט השערה" (ההדגשה הוספה-בית הדין הצבאי המיוחד).

ולגוף העניין שם נאמרו הדברים הבאים:

"בעת הפרשה שימש המשיב מפקד בסיס האימונים בצאלים, והיה המפקד בעל הדרגה הבכירה ביותר בבסיס שבו שירתה העותרת. העותרת הייתה באותה עת חיילת בשירות סדיר, ושירתה כפקידתו האישית. ביחס זה שבין מפקד בכיר לפקודתו, טבוע באופן אינהרנטי חוסר שוויון תהומי. בצד אחד עומד המפקד, הכריזמטי, הסמכותי, שכל הסובבים סרים למרותו ולמוצא פיו, כשפער של מעמד, דרגה, גיל, וניסיון מפרידים בינו לבין העותרת. בצד שני ניצבת חיילת צעירה, חסרת ניסיון, במפגש ראשון עם מסגרת זרה וחדשה מחוץ לבית, מסגרת לא וולנטרית שבה היא נתקלת בהיררכיה צבאית ברורה ובמפקד העומד בראשה. מצב דברים זה מקים מערכת יחסים רגישה ועדינה, העלולה להוות קרקע להצמחת עשבים שוטים של ניצול לרעה של סמכות ומרות. מערכת היחסים האינטימית בין המשיב לעותרת, הגם שהייתה בהסכמה, היא אכן ביטוי לכך. במערכת יחסים שבה אמור המפקד לשמש דוגמא ומופת, במערכת יחסים שהיא מעצם טיבה וטבעה מערכת יחסי נאמנות ומשמורת, עומדת התנהגותו של המשיב בניגוד חריף להתנהגות הראויה המצופה

ממפקד בצה"ל. היא פוגעת בכבודה של החיילת ובחירותה. היא פוגעת בחובת הנאמנות שחבים המפקד כפרט, והצבא כגוף, למתגייסות לשורותיו, לבני משפחותיהן ולחברה בכללותה. חובה זו מגלמת את הציפייה מכל מפקד לשמור מכל משמר על הפיקדון היקר המופקד בידיו, שהוא המשאב האנושי, ובענייננו החיילת. ככל שדרגתו של המפקד גבוהה יותר וגילו מבוגר יותר כך נרחבת יותר המרות והסמכות שהוא מקרין וכך גדולה יותר האחריות שעל כתפיו. ניצול יחסי מרות לשם השגת טובות הנאה מיניות היא נורמה פסולה שיש להוקיעה ולשרשה" (ההדגשה הוספה-בית הדין הצבאי המיוחד).

לאור כל אלה, פסל בית המשפט העליון את קידומו של המשיב שם לדרגת אלוף. נפסק כי הדרגה מסמלת סטאטוס והעלאה בדרגה היא בבחינת אות הוקרה, לו לא היה המשיב ראוי לאור התנהגותו בפרשה האמורה ש"הייתה התנהגות נפסדת ובלתי מוסרית, שאינה הולמת קצין בצה"ל ומקומה לא יכירנה בכל מסגרת שמתקיימים בה יחסי מרות".

בית המשפט העליון הבהיר כי העובדה שהמשיב עמד לדין משמעתי בגין מעשיו כשלוש שנים קודם לכן, ננזף וקידומו עוכב במשך שנתיים, לא די בה כדי לבטא את מחויבות הצבא לעקרונות שהוא עצמו דוגל בהם וכדי ללמד על הפגמת ערכים, הטמעת נורמות, הפקת לקחים, עקירת התופעה והבטחת טיהור האווירה :

"מדיניות הצבא שלפיה יש לפעול בתקיפות ולנקוט יד קשה כנגד התופעה של התנהגות בלתי הולמת של מפקדים על רקע מיני מחד גיסא, וקידומו של המשיב לדרגת אלוף, מאידך גיסא, יש בה כדי לשדר מסר כפול. מסר שלפיו מלחמתו של הצבא בעבירות מפקדים על רקע מיני נעצרת, כאשר מדובר במפקד בכיר ומוכשר. מסר המותיר פער גדול בין העקרונות שבהם דוגל צה"ל לבין יישומם בשטח. מסר כזה אסור שיחלחל לשדרות הפיקוד בצבא ויטשטש את הערכים שאותם שומה על צה"ל להנחיל לחייליו. מסר כזה עלול לפגוע בתדמיתו של המפקד בצה"ל, ובאמונם של החיילים ושל כלל הציבור בצבא ובמפקדיו. על הציבור המפקיד את בנותיו בידי הצבא להאמין, כי צה"ל ומפקדיו יעשו כל שביכולתם להבטחת שלומה של החיילת ולשמירה על שלמותה הגופנית והנפשית. על החיילת לדעת שצה"ל הוא מקום בטוח לשרת בו".

טרם דיון בעונש המוצע על ידי הצדדים נאמר מילים אחדות אודות הכללים המשפטיים בעניין כיבוד הסדרי טיעון הנקוטים בשיטתנו.

וכך סוכמו הדברים בעניין פלוני (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 577 (2002)):

בבחינת הסדר טיעון יבחן בית המשפט את העונש "ויבדוק אם העונש המוסכם שהוצע לו אינו מפר את האיזון הדרוש בין טובת ההנאה שהנאשם מקבל לבין אינטרס הציבור. אם שוכנע בית-המשפט בקיומו של איזון כאמור, יאמץ את הסדר הטיעון. אם הופר האיזון האמור, אם התביעה הכללית חרגה בהפעלת השקלול ההולם במזיד, בשוגג או בתום-לב, ואם ציפיות הנאשם מנותקות מהצדקה עניינית, יסטה בית-המשפט מההסדר המוצע ויגזור את הדין על-פי שיקול-דעתו.

יודגש כי גם כאשר בית-המשפט דוחה את הסדר הטיעון בשל אחד הטעמים שמנינו, עליו לגזור את העונש ההולם בשים לב לנסיבות העניין, ותוך הבאה בחשבון את העובדה כי הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון. זאת, כאשר הסדר הטיעון נערך בתום-לב וממניעים כשרים מצד התביעה. אשר-על-כן ככלל, יש להניח כי בגזר את הדין על-פי שיקולים ראויים הפער בין העונש שיגזור בית-המשפט לבין העונש שהצדדים הסכימו עליו לא יהיה עצום ורב. האיזון החדש שיקבע בית-המשפט בגזירת הדין לאחר שדחה את הסדר הטיעון יעשה תוך שקלול נכון של כל שיקולי הענישה כאילו נערך על-ידיו הסדר טיעון הולם. גישה זו תביא לענישה מקלה לעומת זו הצפויה לנאשם שלא הודה במסגרת הסדר טיעון והורשע בעבירה דומה ובנסיבות דומות".

בבחינת הסדר טיעון נקודת המוצא הינה איפוא מידת העונש המוצע בשים לב לסוג העבירה, לחומרתה ולנסיבות ביצועה. כמו בכל הליך של גזירת-הדין, ייתן בית-המשפט דעתו גם לנסיבות האישיות של הנאשם ולשיקולי מדיניות של ענישה ראויה, ויתחשב בכל אלה. הוא יבחן מה היה העונש הראוי לנאשם אלמלא הסדר הטיעון, ומהי מידת ההקלה שניתנה לו עקב הסדר הטיעון. בית-המשפט ידחה הסדר טיעון אם ימצא כי נפל פגם או פסול משמעותי בשיקולי התביעה. הנחת עבודה ראויה היא כי התביעה עומדת בחזקת התקינות והכשרות, ובית-המשפט יניח ככלל כי התביעה, כמופקדת על אינטרס הציבור, פועלת בתום לב ומשיקולים ענייניים.

עד כאן היו כלל השופטים בדעה אחת.

מכאן ואילך, ביישום עקרונות אלה והשלכתם על הענישה הראויה, נחלקו דעותינו.

רוב השופטים היו בדעה כי יש להימנע מהורדת הנאשם בדרגה.

לגישת שופטי הרוב הורדת הנאשם בשתי דרגות בנסיבות העניין חורגת באופן משמעותי מרמת הענישה המקובלת, מקום בו מדובר במערכת יחסים שנעשתה בהסכמה מלאה ובלתי "מוכתמת", כך על פי התביעה, של רב"ט ש.כ. ובעבירות שלא חרגו מגדר התבטאות פסולה ביחס לחיילות האחרות.

לדידם של שופטים אלו, כשלוננו של הנאשם מוצא ביטוי הולם בעונש המאסר שהוטל עליו, הן לריצוי בפועל והן על תנאי, ובעונש הפיצוי למתלוננות ואין להוסיף עליו הורדה בדרגה. לעניין הקשר בין רכיבי הענישה השונים נפסק לא אחת כי קיימת השפעה ההדדית הקיימת בין רכיב המאסר ורכיב הפגיעה בדרגה, שזה אף זה מהווים "ענישה בעלות השלכות פליליות מובהקות" (ע/30/03 רס"ן איידלר נ' **התובע הצבאי הראשי** (2003)). וכך נאמרו הדברים שם :

"במסגרת הענישה הראויה ניתן לנקוט מספר דרכים. יש והעוגן המרכזי בענישה הוא המאסר בכליאה. יש והמרכיב הדומיננטי בעונש הוא שלילת הדרגה הפיקודית. יש ובענישה מצוי שילוב של מאסר ופגיעה בדרגה. כל אחת משלוש הדרכים האמורות הן לגיטימיות, ובלבד שהעונש הכולל הולם".

להתרשמות רוב השופטים, הנאשם בלהיטותו לסיים את ההליך המשפטי (שניכרה כבר בטרם הכרעת הדין), על עוגמת הנפש וההשפלה הכרוכה בו, ולהמשיך בחייו האזרחיים, היה נכון להסכים לרכיב ענישתי חמור זה החורג מרמת הענישה הנוהגת.

בנסיבות אלה שומא על בית הדין, לדידם, להתערב בעונש ולהקל בו כחלק ממימוש עקרון השוויון בין נאשמים הנותנים את הדין בעבירות דומות.

בהקשר זה ראו לנכון רוב השופטים להעיר שתי הערות נוספות.

הראשונה עניינה במשמעותה של הורדה בדרגה אל מול הימנעות מהעלאה בדרגה. אין דינה של הימנעות מהעלאה בדרגה (כפי שנדונה בפרשת פלונית) כעניינה של הורדת נאשם בדרגה. דרגה זאת שהושגה בעמל של שנים רבות, משקפת שירות משמעותי ארוך ותורם בצה"ל, שאל לו להימחק במחי מעידה ממין זה, אפילו היא כבדה.

הערה שנייה, עניינה באוטונומיית הרצון החופשי של רב"ט ש.כ. לעמדתה של התביעה מעשיו של הנאשם ברב"ט ש.כ., נעשו לרצונה, בהסכמה חופשית ומלאה ובתחילת הקשר גם ביוזמתה. מטעם זה לא עתרה התביעה לרכיב של פיצוי מתלוננת זאת. דומה איפוא כי הענישה המבוקשת בהיבט הדרגה אין עניינה בפגיעה

שפגע הנאשם בחיילת עצמה, אלא בפגיעה של מעשיו במסגרת הצבאית בכלל ובנורמות המקובלות בה. בנסיבות אלה אין מתחייבת שלילת שתי דרגות בנוסף לעונשים האחרים.

ובעניין פלונית נאמרו בהקשר דומה הדברים הבאים ביחס לחיילת, שם :

"על אף גילה הצעיר יש לראות בה אישה צעירה בגיל שבו אישיותה התגבשה וחינוכה עד לבגרותה, הושלם. יש לראות בה אישה עצמאית חופשית, בעלת אישיות משלה ורצון עצמי. יש להתייחס אליה כאל אדם הבשל ליטול על עצמו אחריות כלפי עצמו וכלפי אחרים, בצבא ומחוצה לו, במישור הפרטי, הציבורי והחברתי, בחברה שבה מבקשת האישה לתפוס את מקומה בכל תחומי החיים. על החיילת להיות מודעת לזכותה ולחובתה להדוף מעל עצמה מערכת יחסים אינטימית שאין היא רוצה בה וזאת גם במסגרת ההיררכיה הצבאית. אין להעביר מסר שלפיו החיילת הצעירה היא חסרת יכולת להביע את רצונותיה ולעמוד על דעתה".

סופם של דברים ששופטי הרוב היו מטילים על הנאשם את כלל העונשים המבוקשים, למעט רכיב ההורדה בדרגה.

שופט המיעוט, לו היו הדברים תלויים בו, היה מאשר את הסדר הטיעון כלשונו לנוכח כישלונו החרף והחוזר של הנאשם, שהיבטיו השונים פורטו בהרחבה לעיל, המצדיק ענישה ממשית ומכבידה.

לדידו לא נפל פגם או פסול בשיקולי התביעה והיא עומדת בחזקת התקינות והכשרות, אין העונש המוצע במסגרת ההסדר חורג באופן משמעותי או בלתי סביר מרמת הענישה המקובלת, ומשכך דין ההסדר לאישור.

עניין אחד, והוא הפיצוי לרב"ט ש.כ. עורר בלב שופט המיעוט תמיהה. ראוי היה לדידו כי התביעה תביא את פרטי ההסדר לידיעת כלל החיילות, ולו בדרך של משלוח דואר ובו אמצעי ליצירת קשר, ובדרך זאת תעמוד על עמדתה הנוכחית של החיילת ביחס למעשים שבוצעו בנוגע אליה ולהצדקה, אם קיימת, לפצותה.

מכל מקום גם בהקשר זה לא ראה שופט המיעוט להתערב בשיקול דעתם של הצדדים להליך.

סופם של דברים שעל הנאשם נגזרים העונשים הבאים :

חודש וחצי מאסר לריצוי בפועל בדרך של עבודה צבאית. הנאשם ירצה את עונשו בבסיס ציוד תל השומר בתנאים המומלצים על ידי רמ"ד שיקום בחוות דעתו. הוא יתייצב לריצוי עונשו אצל רמ"ד שיקום מחר 18.12.2014 עד השעה 09:00.

ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים שלא יעבור עבירה לפי פרק ה' סימן י' לחוק העונשין, או עבירה לפי החוק למניעת הטרדה מינית, או עבירה שיש בה רכיב של מרמה או הפרת אמונים.

פיצויי לטור' ש.ג. בסך 1000 ש"ח, שישולם עד יום 1.1.2015 על פי פרטים שתעביר התביעה להגנה.

פיצויי לש.ה. בסך 1000 ש"ח, שישולם עד יום 1.1.2015 על פי פרטים שתעביר התביעה להגנה.

בדעת רוב לא יורד הנאשם מדרגתו.

ניתן והודע היום, כ"ה בכסלו התשע"ה, 17 בדצמבר 2014, בפומבי ובמעמד הצדדים והנאשם.
זכות ערעור תוך 15 יום.

שופט		שופטת	אב"ד
למקור	נאמן	העתק	חתימת המגיה: _____
אוסקוב	סבטלנה	סרן	
הדין	בית	קצינת	תאריך: _____